

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. An Medicus in causa dubia possit in jejunio dispensare? Imò, an possit dictis illorum acquiescere dicentium se non posse jejunare absque alia veritatis indagazione, an verò solum possit declarare, ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

virtute Cruciatæ commutare; sicut ieiunia à Confessario in penitentia imposta, quilibet alius Confessarius, iuxta illa quæ in tali materia alibi diximus. Ita Villalobos n. 2. & alij.

RESOL. IV.

An Medicus in causa dubia possit in ieiunio dispensare? Inno. an possit dictis illorum acquiescere, dicentium se non posse ieiunare absque alia veritatis indagazione, an vero solum possit declarare, si causa sit sufficiens, an non?

Respondetur, quod quando causa est evidenter iusta, certa, aut probabilis, nulla est opus dispensatione, sed certum quando dubia est, currendum est ad Superiorem, Episcopum, vel Confessarium electum per Bullam, ut dispenset.

Respondetur, quod laici per consuetudinem non possunt acquirere iurisdictionem Ecclesiasticam ordinariam, cum sint omnino incapaces & quid vero, si loquamur de delegata? Ex part. 10. tractat. 13. & Miscel. 3. Refol. 7.

Ad utrumque casum affirmativè respondet Vidal in Arca Theolog. Moralit. tit. de Ieiunio, leg. 2. non 79. vbi sic ait: Medicus ex consuetudine legitima potestatem habet sibi delegatam à Summo Pontifice, ut dispensare valeat in ieiunij præcepto: quod autem ita sit, Probatur: Medicus ratione huius artis esse debet melioris conditionis circa ieiunij præceptum, quam sint alij Doctores, sed isti interpretes possunt, & declarare præceptum ieiunij in tali & tali casu non obligare: quorum interpretatio prudenter facta absque alia Superioris dispensatione liberat à ieiunij præcepto: ergo Medicus vltra interpretationem, potest etiam relaxare ieiunium per potestatem ei concessam, & delegatam ex consuetudine, ut sit melioris conditionis cæteris aliis Doctoribus. Nec obstat dicere, quod consuetudo ut iurisdictionem conferat, esse debet legitima, & præscripta, sed præscribi non potest quoties subiectum est incapax illius rei, quæ per consuetudinem induci intenditur; ut notant Patrum, & Felinus in cap. Causam de præscrip. & in cap. de consuetud. & Doctores communiter: ergo Laici cum sint incapaces Ecclesiasticæ iurisdictionis, cap. Causam de præscrip. sequitur illos acquirere non posse hanc iurisdictionem per consuetudinem; ergo neque etiam Medicus acquirere potest potestatem dispensandi in præcepto ieiunij, quæ est spiritualis, & Ecclesiastica; ideoque est incapax. Respondetur concedendo Maiorem, ad alia dicitur esse quidem verum, quod Laici per consuetudinem non possunt acquirere iurisdictionem Ecclesiasticam ordinariam, cum sint omnino incapaces; sed si loquamur de delegata; idcirco per consuetudinem possunt illam acquirere, ut constat ex præxi: nam Principes Sæculares vltra Pontificis privilegia, aliquam delegatam iurisdictionem acquirunt per consuetudinem; tum in conferendis Ecclesiasticis Beneficiis: tum in puniendis Clericis; tum in causis spectantibus ad Sanctum Officium iudicandis, & huiusmodi, ut Monarchia in Sicilia, & Dataria in Gallia; & nihilominus Sancta Sedes Apostolica hæc, & alia tolerat, & permittit. Hæc Vidal.

2. Sed negativæ sententiæ communiter adherent Doctores. Itaque dicendum est de Medico, & de quocumque viro prudenti, quod nimirum non possunt dispensare, cum non habeat iurisdictionem spiritualem in foro exteriori, sed solum possunt declarare, an causa sit sufficiens, an non, siquidem hoc spectat ad iudicium prædentiale. Et ita docet Pasqualigus in Praxi, de Ieiunio, decis. 389. num. 4. Idem docet Fagundez, præcept. 4. lib. 1. cap. 9. num. 3. qui citat Siluetrum, Angelum, Rosellam, & Azorium; quibus adde Trullench in Decal. tom. 1. lib. 3. cap. 2. dub. 7. num. 16. vbi sic ait: Nota tamen quando causa est evidenter iusta, nulla opus est dispensatione: quando non est certa, tunc consulendi viri docti, ut Professor casuum, Doct. Theologiae, Confessarius, & Medicus. Si aliquis eorum dicat causam esse sufficientem, nulla requiritur dispensatio, quo in casu ipsi non dispensant, sed declarant causam esse, vel non esse sufficientem; quod si adhuc dubia esset, tunc recurrendum ad Superiorem, ut dispenset, quia tunc necessaria est iuris relaxatio quam Medicus, vel Confessarius potestatem non habent. Ita ille. Et notissimè Joseph. Rocafull in Praxi Theologiae Moral. tom. 1. lib. 3. de præcept. Eccles. cap. 11. num. 2. sic asserens: Nota etiam Medicum non dispensare in hoc præcepto abstinentiæ à carnibus, quando dat licentiam, sed solum declarare; unde sola licentia illius non sufficit ad licitè carnes comedendas, nisi quando aut certa, aut probabilis est necessitas: Si autem dubia res est, tunc necessaria est autoritas Superioris, vel Episcopi, vel Confessarii electi per Bullam. Ita Rocafull, & communiter Doctores. Vide Bordonum in Miscellan. Decis. 677. fol. 38.

3. Ad rationem verò adductam à Patre Vidal de consuetudine præbente iurisdictionem spiritualem delegatam incapaci, Respondeo, quod hæc doctrina gratis Medico applicatur, & gratis ideo negatur: verum puto absolute, quoad omnes esse reiiciendam, ex his, quæ dixi in tract. 1. par. 7. contra Rabardeum. Et ad exemplum Monarchiæ Regni Siciliae, assero, quod qui illum defendunt, non dicunt procedere ex consuetudine, (ut vult Vidal,) sed ex privilegio Urbani II, concessi Comiti Rogerio; quod acriter tamen refellit Cardinalis Baronius in tom. 11. Annalium; & acriter contra illum defendit Ioannes Beltran de Guevara in Origine Monarchiæ Regni Siciliae, edita Mariti, & notissimè ex Theologis Societatis Iesu Pater Petrus Vvadingus, tract. de Contract. disput. 9. dub. 7. §. 2. numero 3. verum de hac questione ego alibi.

Sup. hoc in Ref. præf. §. 1. & inf. in Ref. 73. §. 1. & pro causa dubia in etu carni in die Ieiunij infr. in Ref. 78. in fine, & in tom. 3. tr. 6. Ref. 44. prope fine. Verf. Filliac. vero; & ibi in tr. 2. Ref. 18. in fine.

RESOL. V.

Quidam primis diebus sexagesimi anni quæsiuit à me, an teneatur ad ieiunium? Ex part. 5. tract. 14. & Misc. 2. Refol. 8.

§. 1. SUppono ex dictis alibi senem sexagenarium etiam validum non teneri ad ieiunia; sed dictus consulens erat in principio anni sexagesimi. Unde scrupulis angebatur, putabat enim annum sexagesimum impletum excusari à ieiunio, non autem inceptum, & non defuit quidam Theologus sic ei respondens.

2. Sed ego tunc negativè respondi, & adduxi notitiam Naldum in summ. ver. tempus, num. 10. vbi sic ait: Tempus ad ieiunium obligans est tertij septennij completi tam in maribus, quam in feminis; eximens verò ab eadem obligatione est vir sexaginta annorum, in illa enim ætate communiter deficiunt vires corporales ad ieiunium ferendum necessariae, & quamvis aliqui etiam in illa ætate satis viribus polleant, communiter tamen, & in pluribus fecus est, constat autem leges aptari ad ea, quæ communiter, & ut plurimum accidunt; quæ sanè ætas annorum sexaginta etiam nondum impleta sufficit. Ita Naldus, & ante illum hanc sententiam docuerat etiam amicissimus Ioannes Sancius in select. disp. 4. n. 10. nam in favorabilibus annus inceptus habetur pro completo.

In Ref. 20. alias 13. quæ nunc inuenitur in tom. 9. tr. 2. Ref. 335. & signanter in §. Valer. à lin. 5. & in alia Ref. eius not.

Alibi in Ref. not. præscrip. & in aliis eius primæ not.

Alibi in Ref. seq. & in aliis eius primæ not.

Sup. hoc inf. in Ref. 8. §. Nota etiam, & in Ref. 9. §. Nota tamen, & pro ieiunio tertij septennij completi contento in lin. 3. huius §. sup. in Ref. 1. & in alio §. eius primæ not.

RESOL.

N A
I N I A
L. IV. V
III